

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1966

Warszawa, dnia 20 grudnia 1966 r.

Nr 10

SPIS TREŚCI

Dział A

- Poz. 124 — wytyczne Nr 13 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 18 maja 1966 r. w sprawie dodatkowego wynagradzania niektórych pracowników domów wczasowych świadczących usługi dla konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych

274

Dział B

- Poz. 125 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1966 r. w sprawie zadań i organizacji pracy rzeczników patentowych, wpisu na listę rzeczników patentowych oraz zasad ich wynagradzania

274

- „ 126 — rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1966 r. w sprawie warunków ogólnych, naukowych i zawodowych, jakim powinny odpowiadać osoby kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego

277

- „ 127 — zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r. w sprawie zasad przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych w określonym zawodzie

283

DZIAŁ A

124

WYTYCZNE Nr 13**PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC I CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 18 maja 1966 r.

w sprawie dodatkowego wynagradzania niektórych pracowników domów wczasowych świadczących usługi dla konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych.*(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 1 lipca 1966 r. Nr 4, poz. 6)*

Ustala się następujące wytyczne w sprawie dodatkowego wynagradzania niektórych pracowników domów wczasowych świadczących usługi dla konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych:

§ 1. 1. Pracownicy domów wczasowych wydających posiłki dla konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych mogą otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, może być przyznane następującym pracownikom:

1) kierownikowi domu wczasowego i jego zastępcy,

2) pracownikom bezpośrednio zatrudnionym przy przygotowywaniu i wydawaniu posiłków dla konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych oraz

3) pracownikom zaopatrzenia i bezpośredniego nadzoru nad żywieniem w domach wczasowych.

§ 2. Domami wczasowymi w rozumieniu niniejszych wytycznych są domy wczasowe prowadzone przez Fundusz Wczasów Pracowniczych, związki zawodowe i zakłady pracy.

§ 3. 1. Za posiłki wydawane konsumentom nie będącym mieszkańcami domów wczasowych należy pobierać obowiązującą opłatę z dodatkiem 5%.

2. Wpływy z dodatku, o którym mowa w ust. 1, stanowią nielimitowany osobowy fundusz płac i przeznaczane są na dodatkowe wynagrodzenia dla pracowników określonych w § 1, z tym że dla pracowników bezpośredniego nadzoru nad żywieniem w domach wczasowych można przeznaczyć nie więcej niż 5% funduszu.

3. Z funduszu, o którym mowa w ust. 2, należy

wypłacać również wynagrodzenia dla pracowników za pracę w godzinach nadliczbowych związaną z obsługą konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych.

§ 4. 1. Wysokość indywidualnych wynagrodzeń dodatkowych powinna być ustalana w zasadzie proporcjonalnie do miesięcznych płac zasadniczych pracowników, a w uzasadnionych przypadkach może być różnicowana w zależności od zakresu i wkładu pracy poszczególnych pracowników.

2. Wysokość indywidualnych miesięcznych wynagrodzeń dodatkowych nie może przekraczać:

1) dla kierownika domu wczasowego — 30% miesięcznej płacy zasadniczej według osobistego zaszerzowania,

2) dla pozostałych pracowników — 25% miesięcznej płacy zasadniczej według osobistego zaszerzowania.

3. Szczegółowe zasady dodatkowego wynagradzania ustala właściwe jednostki nadrzędne nad domami wczasowymi.

§ 5. Świadczenie usług dla konsumentów nie będących mieszkańcami domów wczasowych nie powinno obniżyć poziomu i jakości obsługi mieszkańców tych domów.

§ 6. Zaleca się organizacjom społecznym oraz centralnym związkom spółdzielczym stosowanie niniejszych wytycznych.

§ 7. Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący
Centralnej Rady
Związków Zawodowych
wz. J. Kulesza

Przewodniczący Komitetu
Pracy i Płac:
A. Burski

DZIAŁ B

125

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 lipca 1966 r.

w sprawie zadań i organizacji pracy rzeczników patentowych, wpisu na listę rzeczników patentowych oraz zasad ich wynagradzania.*(Dziennik Ustaw z dnia 11 sierpnia 1966 r. Nr 32, poz. 194)*

Na podstawie art. 12 ustawy z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 14, poz. 86) zarządza się w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, co następuje:

§ 1. Rzecznik patentowy powołany jest do wyko-

nywania zadań określonych w art. 3 ustawy z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 14, poz. 86), zwanej dalej „ustawą”. Do zadań rzecznika patentowego należy w szczególności:

1) inicjowanie organizowania i prowadzenia prac, mających na celu śledzenie najnowszych osiągnięć i kierunków rozwoju światowej techniki w określonej dziedzinie na podstawie krajowych i zagranicznych opisów patentowych oraz literatury naukowo-technicznej,

2) inicjowanie organizowania i prowadzenia badania nowości wynalazków i wzorów użytkowych, których opisy zostały wyłożone do publicznego wglądu w Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zwanym dalej „Urzędem Patentowym”, oraz zgłaszania podniesionych w wyniku badań zastrzeżeń i sprzeciwów,

3) inicjowanie organizowania prac, mających na celu wykrywanie rozwiązań posiadających cechy wynalazku lub wzoru użytkowego i zabezpieczenie we właściwym czasie praw pierwszeństwa do tych rozwiązań,

4) zapobieganie ujawnianiu istoty nowych rozwiązań technicznych przed zgłoszeniem tych rozwiązań do opatentowania lub zarejestrowania w Urzędzie Patentowym,

5) opracowywanie — w miarę potrzeby przy udziale twórców projektów wynalazczych — dokumentacji związanej ze zgłaszaniem w Urzędzie Patentowym wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych, a także wykonywanie czynności związanych z zastępowaniem uspołecznionych zakładów pracy oraz osób fizycznych i prawnych w zakresie przewidzianym obowiązującymi przepisami,

6) stawianie wniosków co do zgłaszania wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych do opatentowania lub do zarejestrowania za granicą oraz czuwanie nad terminowym załatwianiem wszystkich czynności związanych z uzyskiwaniem i utrzymywaniem za granicą praw ochronnych,

7) inicjowanie organizowania prac mających na celu ujawnienie faktów naruszenia uzyskanych przez uspołecznione zakłady pracy za granicą patentów i praw z rejestracji wzorów i znaków towarowych oraz opracowywanie wniosków co do sposobu likwidacji tych naruszeń,

8) inicjowanie organizowania prac związanych z prowadzeniem badań patentowych w zakresie nie naruszania obcych praw ochronnych przy podejmowaniu decyzji w sprawach produkcji i dostaw eksportowych albo w sprawach zawarcia umów licencyjnych dla celów eksportowych na prawo stosowania polskich wynalazków (wzorów użytkowych) za granicą,

9) udzielanie fachowej pomocy twórcom pracowniczych projektów wynalazczych w zakresie ochrony ich interesów,

10) występowanie przed Urzędem Patentowym, Komisjami: Odwoławczą i Rozjemczą przy Urzędzie Patentowym oraz przed innymi organami państwowymi.

§ 2. Rzecznik patentowy poza czynnościami wykonywanymi na rzecz uspołecznionego zakładu pracy, w którym jest zatrudniony, wykonuje na polecenie kierownika zakładu pracy swoje czynności na rzecz innych uspołecznionych zakładów pracy oraz osób fizycznych i prawnych w następujących wypadkach:

1) na rzecz zakładów pracy podległych zakładowi zatrudniającemu danego rzecznika patentowego,

2) na rzecz twórców pracowniczych projektów wynalazczych i niepracowniczych projektów wynalazczych, zgłoszonych do stosowania na zasadach pracowniczych projektów wynalazczych, jeżeli wspomniane projekty zostały zgłoszone w zakładzie pracy zatrudniającemu danego rzecznika patentowego lub w podległym temu zakładowi innych zakładach pracy,

3) na rzecz innych uspołecznionych zakładów oraz na rzecz twórców projektów wynalazczych zgłoszonych w tych zakładach w zakresie określonym w pkt 2, o ile według oceny kierownika zakładu pracy, w którym dany rzecznik patentowy jest zatrudniony, zamierzone czynności dotyczą spraw odpowiadających tematycznie zakresowi zadań tego zakładu pracy i mają charakter doraźny,

4) na rzecz innych uspołecznionych zakładów pracy oraz osób fizycznych i prawnych w wypadkach określonych w art. 11 i 13 ustawy.

§ 3. W sprawach omówionych w § 2 zachodzi bezpośredni stosunek prawny na zasadzie odpłatności tylko pomiędzy zakładem pracy zatrudniającym rzecznika patentowego a zakładem pracy lub osobą fizyczną albo prawną, na rzecz których są wykonywane czynności rzecznika patentowego.

§ 4. Uspołecznione zakłady pracy mogą korzystać z usług rzeczników patentowych innych uspołecznionych zakładów pracy zatrudniających tych rzeczników w wypadkach i na warunkach określonych w § 2 pkt 3 i 4 oraz § 3.

§ 5. 1. Rzecznik patentowy zastępuje w swoim zakresie działania uspołeczniiony zakład pracy, w którym jest zatrudniony, lub podległy temu zakładowi inny zakład pracy (§ 2 pkt 1) na podstawie pełnomocnictwa wystawionego przez zakład pracy, w którym jest zatrudniony.

2. W wypadkach określonych w § 2 pkt 2, 3 i 4 rzecznik patentowy wykonuje czynności zastępstwa na podstawie pełnomocnictwa, wymienionego w ust. 1, do którego powinno być dołączone w poświadczonym odpisie pełnomocnictwo udzielone zakładowi pracy, zatrudniającemu rzecznika, przez zastępowany zakład pracy lub osobę fizyczną albo prawną.

§ 6. Prezes Urzędu Patentowego może wydawać instrukcje w sprawach form działalności rzeczników patentowych oraz może kontrolować przestrzeganie tych instrukcji.

§ 7. 1. Ministrowie (przewodniczący prezydów wojewódzkich rad narodowych) ustalają w porozumieniu z Prezesem Urzędu Patentowego te spośród podległych im uspołecznionych zakładów pracy, w których ze względu na charakter prac w zakresie wynalazczości, ochrony własności przemysłowej oraz eksportu powinny być utworzone stanowiska rzeczników patentowych.

2. Stanowiska rzeczników patentowych powinny być tworzone w komórkach organizacyjnych do spraw wynalazczości, technologicznych, konstrukcyjnych itp. zakładów pracy, o których mowa w ust. 1; gdy zakład pracy zatrudnia trzech lub więcej rzeczników patentowych, powinna być utworzona odpowiednia komórka organizacyjna. W zakładach pracy, w których ze względu na rozmiar prac w zakresie wynalazczości nie jest celowe tworzenie stano-

wiska rzecznika patentowego, ministrowie (przewodniczący prezydium wojewódzkich rad narodowych) zapewnią prowadzenie spraw w zakresie określonym w art. 3 ustawy przez rzeczników patentowych jednostek nadrzędnych lub innych zakładów pracy.

§ 8. 1. Działalność rzeczników patentowych w zakresie spraw związanych ze zgłaszaniem wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych do opatentowania lub zarejestrowania w Polsce przez osoby prawne i fizyczne mające siedzibę lub zamieszkanie za granicą normują przepisy wydane na podstawie art. 13 ustawy.

2. Czynności rzeczników patentowych w zakresie spraw związanych ze zgłaszaniem wynalazków, wzorów użytkowych i wzorów zdobniczych do opatentowania (zarejestrowania) za granicą przez osoby prawne i fizyczne mające siedzibę lub zamieszkanie w Polsce — wykonuje upoważnione przez Ministra Handlu Zagranicznego przedsiębiorstwo handlu zagranicznego.

3. Czynności rzeczników patentowych w zakresie spraw związanych ze zgłaszaniem znaków towarowych do zarejestrowania za granicą przez osoby prawne i fizyczne mające siedzibę lub zamieszkanie w Polsce — wykonują upoważnione przez Ministra Handlu Zagranicznego przedsiębiorstwa handlu zagranicznego.

4. Przepisy rozporządzenia mają odpowiednie zastosowanie do rzeczników patentowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, 2 i 3.

§ 9. Osoba wpisana na listę rzeczników patentowych ma prawo do tytułu rzecznika patentowego.

§ 10. Prezes Urzędu Patentowego na wniosek kierownika uspołecznionego zakładu pracy zatrudniającego pracownika, który odpowiada warunkom ustawy, wydaje decyzję o wpisaniu tego pracownika na listę rzeczników patentowych.

§ 11. Prezes Urzędu Patentowego ustala wzór i sposób prowadzenia listy rzeczników patentowych, jak również wzór świadectwa o dokonaniu wpisu na listę rzeczników patentowych (art. 5 ustawy).

§ 12. 1. O rozwiązaniu stosunku pracy z rzecznikiem patentowym z przyczyn, uzasadniających w myśl art. 6 ustawy skreślenie jego z listy rzeczników patentowych albo — w myśl art. 9 ustawy — zawieszenie prawa wykonywania czynności rzecznika patentowego, kierownik uspołecznionego zakładu pracy obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić pisemnie Urząd Patentowy i właściwe ministerstwo (prezydium wojewódzkiej rady narodowej), załączając uwierzytelnione przez ten zakład pracy odpisy właściwych dokumentów.

2. W wypadku przewidzianym w art. 9 ustawy Prezes Urzędu Patentowego wydaje decyzję o zawieszeniu prawa do wykonywania czynności rzecznika patentowego; o decyzji tej dokonuje się wzmianki w liście rzeczników patentowych.

3. Rzecznik skreślony z listy rzeczników patentowych obowiązany jest zwrócić kierownikowi uspołecznionego zakładu pracy świadectwo o dokonaniu wpisu na listę rzeczników patentowych w ciągu 7 dni od daty otrzymania decyzji o skreśleniu z listy rzeczników patentowych. W wypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy, termin ten liczy się

odpowiednio od daty, w której wymieniona w tym przepisie decyzja stała się ostateczną. Kierownik uspołecznionego zakładu pracy przekazuje to świadectwo Urzędowi Patentowemu.

§ 13. Rzecznik patentowy przed wpisem na listę rzeczników składa przed Prezesem Urzędu Patentowego przyrzeczenie treści następującej:

„Przyrzekam uroczyście w swojej pracy rzecznika patentowego przyczyniać się do ochrony i umocnienia porządku prawnego Państwa Ludowego, obowiązki rzecznika patentowego wypełniać gorliwie, sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, dochować tajemnicy zawodowej, a w postępowaniu swoim kierować się zasadami godności, uczciwości i sprawiedliwości społecznej”.

§ 14. Prezes Urzędu Patentowego może w drodze wyjątku zwolnić kandydata na rzecznika patentowego od obowiązku posiadania:

1) warunków określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy w wypadku, gdy kandydat wykazał się wykształceniem średnim technicznym lub ekonomicznym oraz nie mniej niż pięcioletnią pracą w zawodzie, związaną z tym wykształceniem, i kilkuletnią praktyką w dziedzinie wynalazczości i ochrony patentowej oraz ukończył szkolenie na rzecznika patentowego, uznane przez Urząd Patentowy,

2) warunku określonego w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy, gdy kandydat spełnia warunki, określone w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy, lecz odbył mniej niż pięcioletnią pracę w zawodzie, związaną z posiadanym wykształceniem, natomiast wykaże się kilkuletnią praktyką w dziedzinie wynalazczości i ochrony patentowej.

§ 15. 1. Wynagrodzenie rzeczników patentowych ustala się w wysokości wynagrodzenia przysługującego pracownikom służby technicznej i ekonomicznej według zasad określonych przez Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych i Prezesem Urzędu Patentowego.

2. Rzecznicy patentowi mają prawo do dodatków, premii, nagród i innych świadczeń, wynikających z układów zbiorowych pracy lub innych obowiązujących przepisów, dotyczących pracowników zatrudnionych na stanowiskach określonych w ust. 1.

3. W państwowych jednostkach organizacyjnych, w których obowiązuje system premiowania pracowników umysłowych, kryteria i zasady wypłaty premii dla rzeczników patentowych określi Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych oraz Prezesem Urzędu Patentowego.

§ 16. 1. Ministrowie (przewodniczący prezydium wojewódzkich rad narodowych) mogą wydać w porozumieniu z Prezesem Urzędu Patentowego zarządzenia regulujące w sposób bardziej szczegółowy sprawy unormowane w rozporządzeniu; w sprawach dotyczących wynagrodzeń zarządzenia te są wydawane ponadto w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac.

2. Szczegółową organizację pracy, obowiązki i zasady wynagradzania rzeczników patentowych wykonujących czynności określone w § 8 ust. 1 ustali Prezydium Polskiej Izby Handlu Zagranicznego za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego, wyrażoną w po-

rozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Prezesem Urzędu Patentowego.

3. Szczegółową organizację pracy, obowiązki i zasady wynagradzania rzeczników patentowych wykonujących czynności określone w § 8 ust. 1 i 2, a zatrudnionych w przedsiębiorstwie upoważnionym przez Ministra Handlu Zagranicznego, ustala Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Prezesem Urzędu Patentowego.

§ 17. Osoba zatrudniona dotychczas w charakterze rzecznika patentowego w uspołecznionym zakładzie pracy, która do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nabyła w związku z zatrudnieniem w tym zakładzie prawo do wynagrodzenia wyższego aniżeli określone w trybie przewidzianym w § 15, zachowuje za zgodą Prezesa Urzędu Patentowego wynagrodzenie w dotychczasowej wysokości.

§ 18. 1. Pierwszego ustalenia zakładów pracy, o których mowa w § 7 ust. 1, dokonają ministrowie (przewodniczący prezydii wojewódzkich rad narodowych) w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Właściwi ministrowie (przewodniczący prezydii wojewódzkich rad narodowych) ustalą w porozumieniu z Prezesem Urzędu Patentowego w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia harmonogramy przewidujące obsadzenie najpóźniej do końca 1970 r. wszystkich stanowisk rzeczników patentowych, o których mowa w § 7 ust. 1, zgodnie z planem rozmieszczenia sieci rzeczników patentowych w resortach, zawartym w załączniku do rozporządzenia.*)

§ 19. 1. Minister Szkolnictwa Wyższego wyda w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia odpowiednie zarządzenie wprowadza-

jące do programów wszystkich wyższych uczelni technicznych oraz wydziałów prawa niektórych uniwersytetów tematykę z zakresu prawa wynalazczego i ochrony patentowej.

2. Minister Oświaty wyda w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia odpowiednie zarządzenie wprowadzające do programów średnich szkół technicznych tematy z zakresu prawa wynalazczego i ochrony patentowej.

§ 20. Zadania rzeczników patentowych w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz organizację ich pracy określi Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Prezesem Urzędu Patentowego.

§ 21. Zaleca się centralnym związkom spółdzielczym wydanie w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Prezesem Urzędu Patentowego zarządzeń, dostosowujących przepisy rozporządzenia do szczególnych warunków w jednostkach spółdzielczych.

§ 22. Przepisy rozporządzenia dotyczące:

1) ministrów — stosuje się odpowiednio do przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcję naczelnych organów administracji państwowej oraz do kierowników urzędów centralnych,

2) prezydii wojewódzkich rad narodowych i przewodniczących tych prezydii — stosuje się odpowiednio do prezydii rad narodowych miast wyłączonych z województw oraz przewodniczących tych prezydii.

§ 23. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, zainteresowanym ministrom, Prezesowi Urzędu Patentowego oraz przewodniczącym prezydii wojewódzkich rad narodowych.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

126

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 1 sierpnia 1966 r.

w sprawie warunków ogólnych, naukowych i zawodowych, jakim powinny odpowiadać osoby kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego.

(Dziennik Ustaw z dnia 9 sierpnia 1966 r. Nr 31, poz. 185)

Na podstawie art. 92 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1961 r. Nr 23, poz. 113) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie określa warunki ogólne, naukowe i zawodowe, którym powinny odpowiadać:

1) osoby kierownictwa ruchu zakładu górniczego — kierownik ruchu zakładu górniczego oraz kierownicy działów ruchu,

2) osoby dozoru ruchu zakładu górniczego — pracownicy sprawujący w zakładzie górniczym dozór ruchu.

2. Zakładem górniczym w rozumieniu przepisów rozporządzenia jest również zakład prowadzony przez przedsiębiorstwo geologiczne, wykonujący prace geologiczne obejmujące roboty górnicze i wiercenia

studienne, do których stosuje się odpowiednio przepisy prawa górniczego w zakresie przewidzianym w art. 2 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o prawie geologicznym (Dz. U. Nr 52, poz. 303).

§ 2. Warunki przewidziane w rozporządzeniu dla osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego są wymagane również od osób, które je zastępują.

§ 3. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego określają, które stanowiska w podległych im przedsiębiorstwach górniczych są stanowiskami kierownictwa ruchu zakładu górniczego oraz dozoru wyższego, średniego i niższego tych zakładów.

§ 4. 1. Kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego może sprawować ten, kto:

1) posiada obywatelstwo polskie, korzysta w pełni z praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oraz włada biegle językiem polskim w słowie i piśmie,

2) odpowiada określonym w rozporządzeniu warunkom naukowym i zawodowym,

3) posiada sprawdzoną przez okręgowy urząd górniczy znajomość prawa górniczego i innych przepisów, których znajomość jest niezbędna w zakresie jego czynności; w uzasadnionych wypadkach okręgowy urząd górniczy może odstąpić od sprawdzenia znajomości przepisów.

2. Warunkiem objęcia stanowiska kierownictwa lub dozoru ruchu jest znajomość danego zakładu górniczego w stopniu niezbędnym do wykonywania określonych czynności.

§ 5. 1. Dla określenia wymaganych warunków naukowych i zawodowych osób kierownictwa i dozoru ruchu ustala się grupy zakładów górniczych i rodzaje zakładów górniczych.

2. Zakłady górnicze dzieli się na następujące grupy:

- 1) zakłady górnicze podziemne;
- 2) zakłady górnicze podziemne o warunkach mniej niebezpiecznych;
- 3) zakłady górnicze:
 - a) odkrywkowe,
 - b) prowadzące prace geologiczne obejmujące wykonywanie szybików, sztolni, wkopów i szurfów,
 - c) prowadzące otworami wiertniczymi lub z innych ujęć roboty eksploatacyjne oraz prowadzące prace geologiczne obejmujące wykonywanie otworów wiertniczych, prac geofizycznych metodą sejsmiczną oraz innych robót górniczych nie wymienionych pod lit. b);
- 4) zakłady górnicze:
 - a) odkrywkowe o warunkach mniej niebezpiecznych,
 - b) prowadzące prace geologiczne, obejmujące wykonywanie szybików, sztolni, wkopów i szurfów w warunkach mniej niebezpiecznych,
 - c) prowadzące w warunkach mniej niebezpiecznych otworami wiertniczymi lub z innych ujęć roboty eksploatacyjne oraz prowadzące prace geologiczne obejmujące wykonywanie otworów wiertniczych oraz innych robót górniczych nie wymienionych pod lit. b);

5) zakłady górnicze odkrywkowe prowadzące roboty górnicze w mniejszym rozmiarze bez użycia materiałów wybuchowych:

- a) przy stosowaniu mechanizacji,
- b) bez stosowania mechanizacji.

3. Zakłady górnicze dzieli się na następujące rodzaje:

- 1) zakłady podziemne górnictwa węglowego,
- 2) zakłady podziemne górnictwa solnego,
- 3) zakłady podziemne górnictwa rud oraz inne podziemne zakłady górnicze,
- 4) zakłady górnicze prowadzące otworami wiertniczymi lub z innych ujęć roboty eksploatacyjne złóż ropy naftowej, gazu ziemnego i innych kopalin,
- 5) zakłady górnicze odkrywkowe,
- 6) zakłady górnicze prowadzące prace geologiczne obejmujące wykonywanie otworów wiertniczych oraz wiercen studziennych,

7) zakłady górnicze prowadzące prace geologiczne obejmujące wykonywanie szybików, sztolni, wkopów i szurfów,

8) zakłady górnicze prowadzące prace geologiczne, obejmujące wykonywanie prac geofizycznych metodą sejsmiczną oraz wykonywanie prac z zakresu geofizyki wiertniczej.

§ 6. Zaliczenia zakładu górniczego do poszczególnych grup ustalonych w § 5 ust. 2 dokonuje okręgowy urząd górniczy po zasięgnięciu opinii jednostki bezpośrednio nadzórnej nad przedsiębiorstwami prowadzącymi zakłady górnicze.

§ 7. 1. Warunki naukowe obejmują ukończenie przewidzianych dla danego stanowiska w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego studiów stwierdzonych odpowiednim dyplomem lub świadectwem, uzyskanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Warunki zawodowe obejmują praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu lub praktykę w ruchu zakładu górniczego określoną czasem trwania, zakresem praktyki i uprzednim wykonywaniem określonych czynności w ruchu zakładu górniczego. Za praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu lub w ruchu zakładu górniczego w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej uważa się:

- 1) pracę w kierownictwie i dozorze ruchu lub w ruchu zakładu górniczego w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej, wykonywaną po spełnieniu warunków naukowych, określonych w rozporządzeniu;
- 2) pracę w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego tej samej grupy oraz tego samego rodzaju zakładów górniczych;
- 3) pracę w kierownictwie i dozorze ruchu pod ziemią, jeżeli czynności w kierownictwie i dozorze ruchu mają być wykonywane w ruchu zakładu górniczego pod ziemią;
- 4) okresy pracy na stanowiskach:
 - a) inspekcyjno-technicznych w urzędach górniczych,
 - b) inspekcyjno-technicznych w jednostkach nadzórnych nad przedsiębiorstwami prowadzącymi zakłady górnicze,
 - c) inspektora pracy sprawującego nadzór nad zakładami górniczymi,
 - d) naukowo-technicznych w górniczych szkołach wyższych i instytucjach naukowych.

3. Okręgowy urząd górniczy może w uzasadnionych wypadkach zaliczyć w całości lub w części jako praktykę osobie zgłoszonej do zatwierdzenia na stanowisko kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego pracę:

- 1) wykonywaną w kierownictwie i dozorze oraz w ruchu zakładu górniczego przed uzyskaniem warunków naukowych,
 - 2) w odpowiedniej specjalności technicznej wykonywaną w niegórniczych zakładach przemysłowych dla stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu, określonych w §§ 10, 11 i 13—17;
 - 3) na stanowiskach nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz kierowników zajęć praktycznych i instruktorów w szkołach górniczych.
4. Okręgowy urząd górniczy może zwolnić od wykazania się odbyciem praktyki w dozorze ruchu, jeżeli to jest wyjątkowo uzasadnione układem sta-

nowisk ruchu zakładu górniczego, osobę mającą sprawować średni dozór ruchu, wykazującą się odpowiednim okresem praktyki w ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 2.

Warunki naukowe i zawodowe dla osób kierownictwa ruchu zakładu górniczego.

§ 8. 1. Kierownikiem ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia odpowiedniej szkoły technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:

a) dyplom magistra inżyniera górnika oraz zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej sześcioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu uzupełniającego w zakresie przewietrzania i pożarów zgodnie z programem tej szkoły, ustalonym dla magistrów inżynierów górników,

c) świadectwo technika górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej dziesięcioletniej praktyki (w tym co najmniej dwa lata na stanowisku kierownika działu ruchu) oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu, zgodnie z programem tej szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górników, w zakresie przewietrzania i pożarów oraz w zakresie ustalonym indywidualnie dla kandydata przez Wyższy Urząd Górniczy;

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2:

a) dyplom magistra inżyniera górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej ośmioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu.

2. Do uzyskania zatwierdzenia na stanowisko kierownika ruchu w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1 i 2 jest wymagane odbycie w ramach praktyki określonej w ust. 1 co najmniej jednorocznej praktyki na stanowisku bezpośrednio niższym w kierownictwie ruchu.

§ 9. Kierownikiem działu robót górniczych może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia odpowiedniej szkoły technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:

a) dyplom magistra inżyniera górnika oraz zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika i zaświadczenie od-

bycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu uzupełniającego w zakresie przewietrzania i pożarów, zgodnie z programem tej szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górników,

c) świadectwo technika górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej ośmioletniej praktyki (w tym co najmniej dwa lata na stanowisku wyższego dozoru) oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu, zgodnie z programem szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górników, w zakresie przewietrzania i pożarów oraz w zakresie ustalonym indywidualnie dla kandydata przez Wyższy Urząd Górniczy;

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2:

a) dyplom magistra inżyniera górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnika i zaświadczenie odbycia co najmniej siedmioletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu.

§ 10. 1. Kierownikiem ruchu zakładu górniczego i kierownikiem działu robót górniczych może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia odpowiedniej szkoły technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. a) i b):

a) dyplom magistra inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej siedmioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu;

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c):

a) dyplom magistra inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej siedmioletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

e) dyplom inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu,

f) świadectwo technika odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej ośmioletniej praktyki w dozorze ruchu;

3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. a) i b):

a) dyplom magistra inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu;

4) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. c):

a) dyplom magistra inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnika odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

e) dyplom inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

f) świadectwo technika odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu.

2. Warunku odbycia praktyki w kierownictwie ruchu nie stosuje się do kierownika działu robót górniczych.

§ 11. Poza działem robót górniczych kierownikiem innego działu ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia szkoły technicznej w zakresie odpowiedniej ze względu na dział ruchu zakładu górniczego specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki (w tym co najmniej dwa lata na stanowisku wyższego dozoru) oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu w zakresie ustalonym indywidualnie dla kandydata przez Wyższy Urząd Górniczy;

2) w zakładach górniczych określonych w § 5. ust. 2 pkt 2 i 3:

a) dyplom magistra inżyniera lub inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu;

3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu.

§ 12. 1. Kierownikiem ruchu zakładu górniczego i kierownikiem działu robót górniczych (działu eksploatacji lub wierceń) może być również ten, kto przedstawi dowód ukończenia wyższej szkoły oraz odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c) dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu,

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. c) dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu.

2. Kierownikiem innego działu ruchu zakładu górniczego poza działem robót górniczych (działem eksploatacji lub wierceń) oraz działem głównego mechanika, budowlanym i montażowym w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c) oraz pkt 4 lit. c) może być również ten, kto przedstawi dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki oraz zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu.

3. Osoba określona w ust. 1, której studia nie obejmowały nauki wiertnictwa i stosowania materiałów wybuchowych, jest obowiązana wykazać się złożeniem w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu uzupełniającego z wiertnictwa i stosowania materiałów wybuchowych zgodnie z programem tej szkoły, ustalonym dla magistrów inżynierów geologów górniczych.

§ 13. 1. Kierownikiem ruchu i kierownikiem działu ruchu w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 5 może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej szkoły technicznej lub kursu i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

2) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w ruchu zakładu górniczego.

2. Kierownikiem ruchu w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 5 lit. b) może być również osoba posiadająca dostateczną praktykę w ruchu zakładu górniczego lub robotach ziemnych przy eksploatacji gliny, żwiru lub piasku. Okręgowy urząd górniczy może uzależnić zatwierdzenie kierownika ruchu od wyniku sprawdzenia jego wiadomości fachowych.

Rozdział 3.

Warunki naukowe i zawodowe dla osób dozoru ruchu zakładu górniczego.

§ 14. Osobą wyższego dozoru ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi w zależności od działu ruchu zakładu górniczego dowód ukończenia szkoły technicznej w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej półtorarocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwu i półrocznej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu;

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu; w dziale robót górniczych (dziale eksploatacji lub wierceń) może być również zatrudniony magister inżynier geolog górniczy, magister inżynier geodeta górniczy, magister inżynier mechanik górniczy lub magister inżynier elektryk górniczy po odbyciu co najmniej półtorarocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu;

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu;

3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu; w dziale robót górniczych (dziale eksploatacji lub wierceń) może być również zatrudniony magister inżynier geolog górniczy, magister inżynier geodeta górniczy, magister inżynier mechanik górniczy lub magister inżynier elektryk górniczy po odbyciu co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu.

§ 15. Osobą średniego dozoru ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi w zależności od działu ruchu zakładu górniczego dowód ukończenia szkoły technicznej lub kursu w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej półtorarocznej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu;

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu; w dziale robót górniczych (dziale eksploatacji lub wierceń) może być również zatrudniony magister inżynier geolog górniczy, magister inżynier geodeta górniczy, magister inżynier mechanik górniczy lub magister inżynier elektryk górniczy po odbyciu co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza oraz zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu, a dla zakładów górniczych określonych w § 5 ust. 3 pkt 8 — odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu;

3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4:

a) dyplom magistra inżyniera lub inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu; w dziale robót górniczych (dziale eksploatacji lub wierceń) może być również zatrudniony magister inżynier geolog górniczy, magister inżynier geodeta górniczy, magister inżynier mechanik górniczy lub magister inżynier elektryk górniczy po odbyciu co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu.

§ 16. Osobą niższego dozoru ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi w zależności od działu ruchu zakładu górniczego dowód ukończenia szkoły technicznej lub kursu w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 lit. a) i b) oraz pkt 4 lit. a) i b):

a) dyplom magistra inżyniera lub inżyniera, a dla działu robót górniczych — również dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

b) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

c) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w ruchu zakładu górniczego

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c) oraz pkt 4 lit. c):

a) dyplom magistra inżyniera lub inżyniera, a dla działu robót górniczych (działu eksploatacji lub wierceń) — również dyplom magistra inżyniera

geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

b) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

c) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza oraz zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w ruchu zakładu górniczego — dla zakładów górniczych prowadzących roboty eksploatacyjne złóż ropy naftowej i gazu ziemnego otworami wiertniczymi, prace geologiczne obejmujące wykonywanie otworów wiertniczych celem poszukiwania lub rozpoznania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, prace geologiczne obejmujące wykonywanie otworów wiertniczych przy głębokościach przekraczających 500 m oraz roboty eksploatacyjne i prace geologiczne otworami wiertniczymi wielkośrednicowymi,

d) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza oraz zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w ruchu zakładu górniczego dla zakładów górniczych prowadzących inne niż wymienione pod lit. c) roboty eksploatacyjne lub prace geologiczne oraz wiercenia studienne.

§ 17. 1. Osobą dozoru ruchu zakładu górniczego określonego w § 5 ust. 2 pkt 5 może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej szkoły technicznej lub kursu i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzymiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

2) świadectwo zasadniczej szkoły zawodowej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego.

2. Przepis § 13 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 18. 1. Osobą wyższego dozoru ruchu może być również ten, kto przedstawi dowód ukończenia wyższej szkoły i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c) dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. c) dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu.

2. Osobą średniego dozoru ruchu może być również ten, kto przedstawi dowód ukończenia wyższej szkoły i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c) dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. c) dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu.

3. Osobą niższego dozoru ruchu w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c) oraz pkt 4 lit. c) może być również ten, kto przedstawi

dyplom magistra geologii lub magistra geofizyki oraz dowód odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do działów ruchu głównego mechanika, budowlanego i montażowego.

Rozdział 4.

Przechodzenie osób kierownictwa i dozoru ruchu z jednego zakładu górniczego do drugiego.

§ 19. 1. W razie przechodzenia osób kierownictwa i dozoru ruchu z jednego zakładu górniczego do drugiego obowiązują przy określaniu warunków następujące zasady zaliczania dotychczasowej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu w zakładach górniczych:

1) przy przejściu do zakładu górniczego tego samego rodzaju:

a) należącego do tej samej grupy lub do grupy zakładów o warunkach mniej niebezpiecznych — zalicza się dotychczasową praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego,

b) należącego do grupy zakładów o warunkach bardziej niebezpiecznych — wymaga się odbycia na stanowisku bezpośrednio niższym w kierownictwie lub dozorze ruchu zakładu o warunkach bardziej niebezpiecznych dodatkowej praktyki, wynoszącej jedną trzecią część praktyki wymaganej do pełnienia odpowiednich czynności w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego tej grupy;

2) przy przejściu do zakładu górniczego innego rodzaju, należącego do tej samej grupy lub do grupy zakładów o warunkach mniej niebezpiecznych:

a) z podziemnego zakładu górniczego do zakładu górniczego odkrywkowego lub prowadzącego prace geologiczne obejmujące wykonywanie szybików, sztolni, wkopów i szurfów — zalicza się praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego,

b) z podziemnego zakładu górnictwa węglowego do podziemnego zakładu górnictwa innego rodzaju — zalicza się praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu podziemnego zakładu górnictwa węglowego.

2. W wypadkach nie określonych w ust. 1 określony urząd górniczy, jeżeli względy prawidłowego i bezpiecznego ruchu zakładu górniczego nie stoją temu na przeszkodzie, może zaliczyć osobie mającej sprawować czynności w kierownictwie lub dozorze ruchu zakładu górniczego w całości lub w części dotychczasową praktykę w zakładach górniczych.

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 20. 1. W szczególnych wypadkach określonych umową międzynarodową kierownictwo lub dozór ruchu zakładu górniczego mogą sprawować również cudzoziemcy.

2. Cudzoziemcy powinni posiadać kwalifikacje naukowe i zawodowe równorzędne z warunkami określonymi w rozporządzeniu lub przedstawić zaświadczenie wydane przez właściwe władze państwa, którego są obywatelami, stwierdzające uprawnienia do wykonywania na terenie tego państwa określonych czynności kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego.

3. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego określi zasady i tryb sprawdzania przez urzędy górnicze wymagań określonych w § 4 ust. 1 pkt 3.

§ 21. Przepisy rozporządzenia nie naruszają przepisów szczególnych, określających wyższe niż przewidziane w rozporządzeniu wymagania naukowe i zawodowe dla osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych w stosunku do poszczególnych specjalności technicznych.

§ 22. W wypadkach uzasadnionych szczególnymi warunkami pracy w podziemnych zakładach górniczych właściwy minister (kierownik urzędu centralnego) w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego może określić dodatkowe warunki zawodowe w zakresie rodzaju i okresu praktyki wymaganej do zajmowania określonych stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach.

§ 23. Kto w dniu wejścia w życie rozporządzenia pełni czynności kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego i w tym charakterze jest zatwierdzony przez okręgowy urząd górniczy, zachowuje nadal prawo do pełnienia tych czynności na zajmowanym stanowisku, choćby nie posiadał warunków naukowych, wymaganych niniejszym rozporządzeniem, lub dodatkowych warunków zawodowych określonych na podstawie przepisu § 22.

§ 24. 1. Kto w dniu objęcia przepisami prawa górniczego zakładu, który obecnie nie podlega prze-

pisom prawa górniczego, pełni czynności kierownictwa lub dozoru ruchu tego zakładu, zachowuje nadal prawo do pełnienia tych czynności na zajmowanym stanowisku, choćby nie odpowiadał warunkom naukowym, wymaganym rozporządzeniem.

2. W okresie dwu lat od objęcia przepisami prawa górniczego zakładu, który obecnie nie podlega przepisom prawa górniczego, jeśli ten zakład będzie zaliczony do grupy zakładów górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lub 5 — okręgowy urząd górniczy może zatwierdzić na stanowisko kierownictwa lub dozoru ruchu osobę, która nie odpowiada warunkom naukowym określonym w rozporządzeniu, a która wykazała przed okręgowym urzędem górniczym wiadomości praktyczne dostateczne dla zakresu powierzonych jej czynności.

§ 25. 1. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 1959 r. w sprawie warunków ogólnych, naukowych i zawodowych, jakim powinny odpowiadać osoby mające sprawować kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego (Dz. U. Nr 48, poz. 292).

2. Do czasu wydania przepisów przewidzianych w § 3 obowiązują przepisy dotychczasowe, wydane na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

127

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 1 lipca 1966 r.

w sprawie zasad przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych w określonym zawodzie.

(Monitor Polski z dnia 19 lipca 1966 r. Nr 35, poz. 180)

Na podstawie § 4 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402) zarządza się, co następuje:

§ 1. Osobom ubiegającym się o przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego lub tytułu mistrza tytuł ten przyznaje się:

- 1) na podstawie egzaminu albo
- 2) bez egzaminu — na podstawie weryfikacji wykształcenia i stażu pracy w zawodzie.

§ 2. Tytuł robotnika wykwalifikowanego (np. robotnika wykwalifikowanego w zawodzie albo ślusarza wykwalifikowanego) lub tytuł mistrza zgodnie z nomenklaturą zawodów przyznają państwowe komisje egzaminacyjne.

§ 3. 1. Państwowe komisje egzaminacyjne powoływane są przez kuratorów okręgów szkolnych przy:

- 1) zakładach pracy,
 - 2) szkołach zawodowych,
 - 3) ośrodkach szkoleniowych podległych resortom lub organizacjom i stowarzyszeniom prowadzącym działalność szkoleniową,
 - 4) kuratoriach okręgów szkolnych.
2. Komisje powoływane są dla poszczególnych zawodów lub dla grup zawodów pokrewnych.
3. Komisje powoływane są oddzielnie dla osób

ubiegających się o uzyskanie tytułu robotnika wykwalifikowanego i oddzielnie dla osób ubiegających się o tytuł mistrza. Komisje powołane dla osób ubiegających się o tytuł mistrza mogą również przeprowadzać egzaminy lub dokonywać weryfikacji wykształcenia i stażu pracy osób ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego.

§ 4. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje państwową komisję egzaminacyjną przy zakładzie pracy na wniosek tego zakładu, jeżeli zakład pracy posiada warunki do przeprowadzenia egzaminów.

2. Kurator okręgu szkolnego może nadać uprawnienia komisji, o której mowa w ust. 1, komisji kwalifikacyjnej działającej w zakładzie pracy, powołanej do określenia kwalifikacji i kategorii zaszerzegowania osobistego robotników, pod warunkiem że przewodniczący, zastępca przewodniczącego i członkowie posiadają kwalifikacje określone w § 10.

§ 5. 1. Państwowe komisje egzaminacyjne powoływane są przez kuratora okręgu szkolnego przy szkole zawodowej dla kandydatów z zakładów pracy, jeżeli przy tych zakładach nie zostały powołane komisje albo jeżeli osoby wchodzące w skład komisji działających przy tych zakładach nie posiadają kwalifikacji w zakresie zawodu, w którym kandydat ubiega się o tytuł robotnika wykwalifikowanego lub mistrza.

2. Komisje w ośrodkach szkoleniowych powołuje się dla absolwentów kursów przygotowujących do egzaminu na tytuł robotnika wykwalifikowanego lub tytuł mistrza, prowadzonych w danym ośrodku.

3. Komisje przy szkole zawodowej prowadzonej poza resortem oświaty kurator okręgu szkolnego powołuje na wniosek resortu prowadzącego tę szkołę.

§ 6. Państwowe komisje egzaminacyjne, o których mowa w § 5, powołuje się w szkołach zawodowych, posiadających odpowiednie warsztaty szkoleniowe do przeprowadzenia egzaminu oraz kadrę nauczycielską, z której można skompletować skład komisji.

§ 7. 1. Państwową komisję egzaminacyjną przy kuratorium okręgu szkolnego powołuje się w wypadkach, gdy nie ma warunków do zorganizowania komisji przy zakładach pracy lub przy szkołach zawodowych.

2. Komisja, o której mowa w ust. 1, może działać w siedzibie kuratorium lub poza siedzibą kuratorium; może też organizować egzaminacyjne sesje wyjazdowe.

§ 8. Jeżeli przy zakładach pracy, przy szkołach zawodowych, przy ośrodkach szkoleniowych i przy kuratorium okręgu szkolnego nie można zorganizować państwowej komisji egzaminacyjnej dla niektórych zawodów lub dla niektórych grup zawodów pokrewnych ze względu na małą liczbę kandydatów, brak odpowiednich warsztatów szkoleniowych lub odpowiednich kandydatów na członków komisji—kuratorium okręgu szkolnego wskazuje osobom ubiegającym się o tytuł robotnika wykwalifikowanego lub tytuł mistrza te kuratoria okręgów szkolnych, w których zorganizowane są komisje dla danego zawodu.

§ 9. 1. Państwowa komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków.

2. Kurator okręgu szkolnego może, w miarę potrzeby, powołać sekretarza komisji.

3. Do komisji przy szkołach zawodowych i przy kuratorium okręgu szkolnego mogą być powoływani zarówno nauczyciele, jak i fachowcy nie nauczyciele, odpowiadający warunkom określonym w § 10.

4. W skład komisji dla zawodów wymagających kwalifikacji artystycznych co najmniej jedna osoba spośród wchodzących w skład komisji powinna posiadać kwalifikacje artystyczne, odpowiadające kierunkiem danemu zawodowi.

§ 10. 1. Członkowie państwowej komisji egzaminacyjnej dla kandydatów ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego powinni posiadać następujące kwalifikacje:

1) przewodniczący komisji i jego zastępca powinni posiadać:

a) wyższe wykształcenie techniczne i co najmniej 3-letnią praktykę zawodową albo

b) średnie wykształcenie techniczne i co najmniej 5-letnią praktykę zawodową albo

c) dyplom mistrzowski i co najmniej 10-letnią praktykę zawodową;

2) członkowie komisji powinni posiadać wyższe lub średnie wykształcenie techniczne albo dyplom

mistrzowski i co najmniej 3-letnią praktykę zawodową.

2. Przewodniczący, zastępca przewodniczącego oraz członkowie komisji dla kandydatów ubiegających się o tytuł mistrza powinni posiadać wyższe lub średnie wykształcenie techniczne i co najmniej 5-letnią praktykę zawodową albo dyplom mistrzowski i co najmniej 10-letnią praktykę zawodową.

3. Wykształcenie techniczne, dyplomy mistrzowski oraz praktyka zawodowa przewodniczącego, jego zastępcy i członków obydwu komisji powinny odpowiadać co do kierunku i specjalności zawodowej zawodom osób egzaminowanych.

4. Jeżeli w danym zawodzie nie ma osób z odpowiednim wykształceniem technicznym lub mistrzów z dyplomami mistrzowskimi, kurator okręgu szkolnego może powołać do składu komisji osoby ze zbliżonym co do kierunku i specjalności wykształceniem, dyplomem mistrzowskim oraz praktyką zawodową.

5. W uzasadnionych wypadkach kurator okręgu szkolnego może powołać do składu komisji osobę nie posiadającą wykształcenia zawodowego, ale posiadającą długoletnią praktykę zawodową. Do składu komisji należy powołać także osobę posiadającą kwalifikacje uprawniające do nauczania i egzaminowania z przedmiotów ogólnokształcących przewidzianych w programie egzaminu.

§ 11. 1. Podanie o dopuszczenie do egzaminu w celu uzyskania tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza w określonym zawodzie kandydat wnosi do odpowiedniej państwowej komisji egzaminacyjnej za pośrednictwem zakładu pracy.

2. Zakład pracy zatrudniający kandydata kieruje go do komisji powołanej przy zakładzie pracy, jeżeli komisja odpowiednia dla danego kandydata została powołana. Jeżeli przy zakładzie pracy nie została powołana odpowiednia komisja, zakład pracy kieruje kandydata do komisji wyznaczonej przez kuratora okręgu szkolnego.

3. Kandydat nie zatrudniony wnosi podanie do właściwego ze względu na miejsce jego zamieszkania kuratorium okręgu szkolnego. Kuratorium kieruje kandydata do odpowiedniej komisji.

4. Do podania dołączają:

1) kandydaci ubiegający się o tytuł robotnika wykwalifikowanego:

a) zaświadczenie stwierdzające przepracowanie w zawodzie okresu równego łącznemu okresowi trwania nauki zawodu w zakładzie pracy i wstępnego stażu pracy przewidzianego dla danego zawodu,

b) posiadane świadectwa szkolne,

c) 2 fotografie,

2) kandydaci ubiegający się o tytuł mistrza:

a) świadectwo robotnika wykwalifikowanego lub świadectwo czeladnika określonego zawodu oraz zaświadczenie o przepracowaniu w danym zawodzie co najmniej 3 lat po uzyskaniu tytułu robotnika wykwalifikowanego lub świadectwa czeladniczego albo

b) zaświadczenie stwierdzające przepracowanie w danym zawodzie okresu równego łącznemu okresowi trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy przewidzianego dla danego zawodu, a ponadto dalszej, co najmniej 3-letniej pracy w danym zawodzie,

c) posiadane świadectwa szkolne,

d) 2 fotografie.

5. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 4 pkt 1 lit. a) i pkt 2 lit. a) i b), wydają: zatrudnionym w jednostkach gospodarki uspołecznionej — zakłady pracy, zatrudnionym w zakładach pracy nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej z wyjątkiem zakładów rzemieślniczych — ich pracodawcy. Osoby wykonujące pracę w zawodzie na własny rachunek (gospodarstwo rolne) składają odpowiednie oświadczenie na piśmie. Wiarygodność danych zawartych w zaświadczeniu wydanym przez pracodawcę lub oświadczeniu zainteresowanego potwierdza biuro gromadzkiej rady narodowej lub właściwy rzeczowy organ prezydium miejskiej (dzielnicowej, osiedla) rady narodowej. Właściwość miejscową tych organów ustala się według miejsca wykonywania zawodu przez zainteresowanego.

6. Osoby wymienione w ust. 4 przed przystąpieniem do egzaminu przedstawiają przewodniczącemu komisji do wglądu dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

7. W razie niedopuszczenia do egzaminu kandydatowi zwraca się złożone dokumenty.

§ 12. 1. Kandydaci ubiegający się o tytuł robotnika wykwalifikowanego opłacają za egzamin 120 zł, a kandydaci ubiegający się o tytuł mistrza — 180 zł.

2. Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową, ubiegający się o tytuł robotnika wykwalifikowanego, opłacają za egzamin 35 zł, a ubiegający się o tytuł mistrza — 55 zł.

3. Kurator okręgu szkolnego może w uzasadnionych wypadkach ze względu na warunki materialne i rodzinne kandydata zwolnić go, na jego wniosek lub na wniosek zakładu pracy, od opłaty za egzamin całkowicie lub częściowo.

4. Opłatę za egzamin kandydat uiszcza po dopuszczeniu go do egzaminu.

§ 13. 1. Egzamin, mający na celu przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego lub mistrza w określonym zawodzie, składa się z dwóch części: egzaminu praktycznego i egzaminu teoretycznego.

2. Egzamin przeprowadza się według regulaminu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 14. 1. Tytuł robotnika wykwalifikowanego przysługuje bez egzaminu osobom, które odpowiadają warunkom określonym w § 5 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402) i zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 28 maja 1962 r. w sprawie określenia przypadków, w których może być nadany tytuł robotnika wykwalifikowanego bez obowiązku zdawania egzaminu (Monitor Polski z 1962 r. Nr 47, poz. 229 i z 1964 r. Nr 26, poz. 117), oraz w zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 4 lutego 1961 r. w sprawie przyznawania tytułu robotnika wykwalifikowanego bez egzaminu pracownikom przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.

2. Osoby określone w ust. 1 wnoszą podania o przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego do państwowej komisji egzaminacyjnej w trybie ustalonym w § 11.

§ 15. 1. Osoby spełniające warunki określone w § 5 ust. 1 pkt 3 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. do podania dołączają:

- 1) zaświadczenie odbycia nauki zawodu w zakładzie pracy i złożenia egzaminu w zakresie tej nauki,
- 2) świadectwo ukończenia nauki doksztalczącej,
- 3) zaświadczenie odbycia wstępnego stażu pracy i złożenia egzaminu w zakresie tego stażu,
- 4) 2 fotografie,
- 5) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł.

2. Osoby spełniające warunki określone w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. do podania dołączają:

- 1) świadectwo ukończenia szkoły zawodowej,
- 2) zaświadczenie odbycia wstępnego stażu pracy na stanowisku robotnika i złożenia egzaminu w zakresie tego stażu lub zaświadczenie o zwolnieniu ze stażu,
- 3) 2 fotografie,
- 4) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł.

3. Osoby wymienione w zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 28 maja 1962 r. dołączają do podania dokumenty wymienione w ust. 2, z tym że zamiast zaświadczenia odbycia wstępnego stażu pracy i złożenia egzaminu w zakresie tego stażu przedstawiają:

- 1) zaświadczenie stwierdzające okres pracy w zawodzie na stanowisku robotnika wykwalifikowanego,
- 2) opinię kierownika zakładu pracy lub osoby przez niego upoważnionej, wydaną na podstawie zaświadczenia zakładowej komisji kwalifikacyjnej, stwierdzającego przygotowanie kandydata do otrzymania tytułu kwalifikacyjnego; opinię wydaje się po porozumieniu z radą zakładową, a w spółdzielniach pracy — po porozumieniu z radą spółdzielni.

4. Osoby określone w zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 4 lutego 1961 r. w sprawie przyznawania tytułu robotnika wykwalifikowanego bez egzaminu pracownikom przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” do podania dołączają:

1) jeżeli spełniają warunki określone w § 1 pkt 1 tego zarządzenia:

- a) świadectwo złożonego egzaminu ściślego zgodnie z przepisami o służbie przygotowawczej i egzaminach pracowników „Polskie Koleje Państwowe”,
- b) 2 fotografie,
- c) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł;

2) jeżeli spełniają warunki określone w § 1 pkt 2 tego zarządzenia:

- a) zaświadczenie stwierdzające okres pracy na stanowisku robotnika wykwalifikowanego w zawodzie, w którym kandydat ubiega się o przyznanie tytułu,
- b) zaświadczenie stwierdzające osobiste zaszerogowanie do V lub wyższej kategorii,
- c) 2 fotografie,
- d) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł.

§ 16. 1. Tytuł mistrza w określonym zawodzie przysługuje bez egzaminu osobom, które odpowiadają warunkom określonym w § 6 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r.

2. Osoby wymienione w ust. 1 wnoszą podania o przyznanie tytułu mistrza do państwowej komisji egzaminacyjnej w trybie określonym w § 11.

3. Osoby określone w ust. 1 do podania dołączają:

- 1) świadectwo ukończenia szkoły mistrzów lub uzyskania innych kwalifikacji, uznanych przez Ministra Oświaty za równoznaczne z ukończeniem szkoły mistrzów,

2) 2 fotografie,

3) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł.

§ 17. Państwowa komisja egzaminacyjna przyznaje zainteresowanemu tytuł robotnika wykwalifikowanego w określonym zawodzie po sprawdzeniu spełnienia przez niego warunków określonych w § 14 ust. 1, a tytuł mistrza — po sprawdzeniu spełnienia przez niego warunków określonych w § 16 ust. 1.

§ 18. Z przebiegu posiedzenia państwowej komisji egzaminacyjnej sporządza się protokół.

§ 19. Członkowie państwowej komisji egzaminacyjnej są obowiązani do przestrzegania tajności przebiegu prac komisji.

§ 20. Przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego w określonym zawodzie stwierdza świadectwo, a przyznanie tytułu mistrza — dyplom, wystawione według wzorów stanowiących załączniki nr 2 i 3 do zarządzenia.

§ 21. 1. Świadectwo lub dyplom przyznające tytuł w określonym zawodzie podpisują: przewodniczący i członkowie państwowej komisji egzaminacyjnej.

2. Świadectwo i dyplom zaopatruje się w pieczęć kuratorium okręgu szkolnego oraz kolejny numer rejestru prowadzonego przez kuratorium.

§ 22. 1. W razie stwierdzenia przez komisję na podstawie dokumentów wymienionych w § 11 ust. 4 pkt 1 i 2, że kandydat nie spełnia warunków wymaganych do dopuszczenia do egzaminu, przewodniczący komisji na wniosek kandydata przedstawia akta sprawy kuratorium okręgu szkolnego w celu wydania decyzji.

2. Przewodniczący komisji przedstawia również na wniosek zainteresowanego kuratorium okręgu szkolnego do decyzji akta kandydata ubiegającego się o przyznanie tytułu kwalifikacyjnego bez egzaminu, który zdaniem komisji nie spełnia warunków określonych w przepisach powołanych w § 14 ust. 1 i w § 16 ust. 1.

§ 23. 1. Kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminów oraz wydawaniem świadectw i dyplomów bez egzaminów sprawują:

1) przedstawiciele Ministerstwa Oświaty na terenie całego kraju,

2) przedstawiciele kuratora okręgu szkolnego na terenie województwa.

2. Przedstawiciele wymienieni w ust. 1 mają prawo:

1) kontrolować przebieg egzaminów oraz wpywać się w sprawie każdego kandydata,

2) zawiesić egzaminy w razie stwierdzenia naruszenia w czasie egzaminu obowiązujących przepisów.

3. W razie stwierdzenia wykroczeń w czasie trwania egzaminu kuratorium okręgu szkolnego może unieważnić przeprowadzony egzamin w całości lub w części. Unieważnienie egzaminu może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających w danej sesji egzaminacyjnej, jak i w stosunku do poszczególnych kandydatów. Termin ponownego egzaminu wyznacza kuratorium okręgu szkolnego w porozumieniu z przewodniczącym państwowej komisji egzaminacyjnej.

§ 24. W ciągu 7 dni od zakończenia wszystkich czynności sesji egzaminacyjnej przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej przesyła kurato-

rium okręgu szkolnego sprawozdanie z działalności komisji oraz akta komisji.

§ 25. Kuratorium okręgu szkolnego obowiązane jest prowadzić rejestr wydanych świadectw robotnika wykwalifikowanego i dyplomów mistrza w określonym zawodzie oraz przechowywać akta państwowych komisji egzaminacyjnych. Pisemne prace egzaminacyjne mogą być zniszczone po upływie 3 lat.

§ 26. 1. Minister Oświaty na wniosek właściwego ministra (kierownika urzędu centralnego) może wyrazić zgodę na powoływanie państwowych komisji egzaminacyjnych przez jednostki organizacyjne podległe temu ministrowi (kierownikowi urzędu centralnego).

2. W razie powoływania komisji przez jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy zarządzenia, z tym że określone zarządzeniem kompetencje kuratorium i kuratora okręgu szkolnego posiadają:

1) w resortach, które wykonują swoje zadania poprzez terenowe organy podległe prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) — te organy i kierownicy tych organów,

2) w innych resortach — wyznaczone przez właściwego ministra (kierownika urzędu centralnego) zjednoczenia lub dyrekcje okręgowe (okręgowe zarządy) oraz ich kierownicy.

3. W wypadkach określonych w ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio przepisy § 22, z tym że decyzje przewidziane w tych przepisach wydają zjednoczenia lub dyrekcje okręgowe (okręgowe zarządy) w porozumieniu z właściwym kuratorium okręgu szkolnego.

4. W razie wyznaczenia przez właściwego ministra (kierownika urzędu centralnego) jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 2 pkt 2, minister (kierownik urzędu centralnego) ustali organ upoważniony do zaopatrywania świadectw i dyplomów w odcisk pieczęci i dysponujący okragłą pieczęcią.

5. Ministrowie, o których mowa w ust. 1, przesyłają Ministrowi Oświaty roczne sprawozdanie z działalności powołanych komisji z podaniem ilości przyznanych tytułów kwalifikacyjnych według ustalonych wzorów.

§ 27. 1. Wydatki związane z działalnością państwowej komisji egzaminacyjnej pokrywane są ze środków finansowych tej instytucji, która daną komisję powołała.

2. Wydatki związane z działalnością komisji powoływanych przez jednostki budżetowe pokrywane są z kredytów budżetowych objętych planami finansowymi tych jednostek, a wpływy z tytułu opłat egzaminacyjnych stanowią dochód budżetu.

3. Zjednoczenia i dyrekcje okręgowe pokrywają wydatki powoływanych komisji w ramach otrzymywanych wpływów z tytułu opłat egzaminacyjnych. Ewentualne zwiększenie limitu funduszu płac ustalonego na rok 1966 z tytułu działalności omawianych komisji egzaminacyjnych może być dokonane w trybie obowiązujących przepisów.

4. Wysokość wynagrodzenia za udział w pracach

państwowej komisji egzaminacyjnej regulują odrębne przepisy.

§ 28. Tracą moc:

1) zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie przyznawania tytułu robotnika wykwalifikowanego (Monitor Polski z 1960 r. Nr 43, poz. 209 i z 1962 r. Nr 30, poz. 131),

2) zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie przyznawania tytułu mistrza (Monitor Polski z 1960 r. Nr 43, poz. 210 i z 1962 r. Nr 30, poz. 130).

§ 29. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty: *W. Tułodziecki*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r. (poz. 180).

REGULAMIN EGZAMINU

Postanowienia ogólne.

§ 1. Regulamin ustala zasady przeprowadzania egzaminu osób ubiegających się o przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego lub tytułu mistrza w określonym zawodzie.

§ 2. Celem egzaminu jest stwierdzenie, czy poziom przygotowania teoretycznego i umiejętności praktycznych kandydata odpowiada wymaganiom ustalonym przez właściwego ministra i Ministra Oświaty.

§ 3. Egzamin przeprowadza państwowa komisja egzaminacyjna, powołana w trybie ustalonym zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r. w sprawie zasad przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych w określonym zawodzie (Monitor Polski Nr 35, poz. 180).

Państwowa komisja egzaminacyjna.

§ 4. 1. Państwowa komisja egzaminacyjna, zwana dalej „komisją”, składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego, członków komisji i w miarę potrzeby sekretarza komisji.

2. Skład komisji może być uzupełniany i zmieniany w zależności od potrzeb (np. w związku z zawodami reprezentowanymi przez kandydatów do egzaminu).

3. Przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji oraz członkowie komisji powinni posiadać kwalifikacje określone zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r.

§ 5. Przewodniczący komisji zwołuje przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej posiedzenie komisji, która podejmuje uchwałę o dopuszczeniu kandydatów do egzaminu, opierając się na przedstawionych dokumentach oraz na ustalonych dla danego zawodu przez właściwego ministra wymaganiach kwalifikacyjnych.

§ 6. 1. Przewodniczący komisji ustala termin i miejsce przeprowadzenia egzaminów.

2. Przewodniczący komisji zawiadamia o terminie i miejscu egzaminu kandydatów, członków komisji i kuratorium okręgu szkolnego co najmniej na 14 dni przed egzaminem.

§ 7. Członkowie komisji są obowiązani do przestrzegania tajności przebiegu prac komisji.

Zespół egzaminacyjny.

§ 8. 1. Komisja przeprowadza egzaminy w zespołach egzaminacyjnych.

2. Skład zespołu egzaminacyjnego ustala — spośród członków komisji — przewodniczący komisji.

3. Zespół egzaminacyjny składa się:

1) z przewodniczącego zespołu, którym może być przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego albo wyznaczony przez przewodniczącego członek komisji,

2) z dwóch lub trzech członków komisji-egzaminatorów odpowiednio dobranych dla przeprowadzenia egzaminu w zakresie danego zawodu.

4. Dla osób zdających egzamin w zawodach uprawniających do ubiegania się o stwierdzenie kwalifikacji fachowych majstra budowlanego w skład zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w ust. 3, powinny wchodzić:

1) osoba posiadająca uprawnienia budowlane do kierowania robotami lub stwierdzenia kwalifikacji majstra budowlanego w zakresie lub w zawodzie odpowiednim do zawodu osoby egzaminowanej oraz

2) osoba posiadająca wykształcenie prawnicze oraz praktykę w administracji budowlanej.

5. Zespół egzaminacyjny przeprowadza egzamin i ustala oceny dla każdego egzaminowanego.

6. Za właściwe przygotowanie i prawidłowy przebieg egzaminu odpowiedzialny jest przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

Przygotowanie egzaminu.

§ 9. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego na kilka dni przed egzaminem kontroluje, czy w miejscu wyznaczonym przez przewodniczącego komisji na przeprowadzenie egzaminu są warunki do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu teoretycznego i praktycznego, w szczególności, czy są zapewnione odpowiednie stanowiska pracy, wyposażenie w maszyny i narzędzia oraz zaopatrzenie w niezbędny surowiec.

§ 10. Pierwsze posiedzenie zespołu egzaminacyjnego powinno odbyć się na kilka dni przed wyznaczonym terminem egzaminu. Na posiedzeniu tym przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powinien przypomnieć członkom zespołu odpowiednie przepisy dotyczące przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych oraz ustalić szczegółową organizację egzaminu, a w szczególności:

1) ustalić temat i przebieg egzaminu praktycznego,

2) wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przygotowanie egzaminu praktycznego (dokumentacja, miejsce pracy, wyposażenie, surowiec),

3) wyznaczyć osoby nadzorujące przebieg egzaminu praktycznego,

4) ustalić temat i organizację egzaminu pisemnego,

5) wyznaczyć osoby nadzorujące egzamin pisemny,

6) ustalić organizację egzaminu ustnego,

7) wyznaczyć osoby, które przygotowują pytania na egzamin ustny.

§ 11. Przed rozpoczęciem egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego lub upoważniony przez niego członek zespołu powinien stwierdzić tożsamość kandydatów (na podstawie dowodu osobistego), sprawdzić dowód uiszczenia opłaty za egzamin oraz poinformować kan-

dydatów o sposobie prowadzenia egzaminu, składzie osobowym zespołu egzaminacyjnego i uprawnieniach kandydatów.

Przebieg egzaminu.

§ 12. Egzamin składa się z dwóch części: egzaminu praktycznego i egzaminu teoretycznego.

§ 13. 1. Egzamin praktyczny dla osób ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego polega na samodzielnym wykonaniu zadania lub przedmiotu wyznaczonego przez zespół egzaminacyjny w określonym terminie. Temat egzaminu praktycznego wyznacza przewodniczący zespołu egzaminacyjnego. Temat wpisuje się do „karty egzaminu praktycznego”.

2. Osoby ubiegające się o tytuł mistrza zobowiązane są przed wykonaniem zadania lub przedmiotu samodzielnego zaprojektować to zadanie lub ten przedmiot.

3. Temat egzaminu praktycznego dla osób ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego powinien być tak dobrany, aby na podstawie wykonanej pracy można było stwierdzić, czy kandydat potrafi samodzielnie wykonywać prace wymagane od robotnika wykwalifikowanego oraz czy posiada dostateczną znajomość metod pracy, rysunku, obliczeń, organizacji stanowiska pracy, umiejętność posługiwania się maszynami i narzędziami — zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi ustalonymi dla danego zawodu przez właściwego ministra.

4. Temat egzaminu praktycznego dla osób ubiegających się o tytuł mistrza powinien być tak dobrany, aby na podstawie wykonanej pracy można było stwierdzić, czy kandydat potrafi samodzielnie projektować, wykonywać i organizować trudne prace wchodzące w zakres danego zawodu oraz czy posiada dostateczną znajomość metod pracy, rysunku, obliczeń technicznych i kalkulacji kosztów, organizacji stanowisk pracy oraz umiejętność stosowania właściwych surowców, doboru i posługiwania się w sposób racjonalny maszynami, narzędziami i urządzeniami stosowanymi w danym zawodzie, organizowania zespołów roboczych i kierowania nimi — zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi ustalonymi przez właściwych ministrów dla mistrzów w danym zawodzie.

5. Temat zadania egzaminacyjnego (ust. 3 i 4) może nie obejmować wszystkich umiejętności wchodzących w zakres danego zawodu, powinien jednak uwzględniać możliwość zbadania elementów podstawowych i najbardziej charakterystycznych wchodzących w zakres umiejętności ustalonych zarządzeniami poszczególnych ministrów. Temat zadania powinien uwzględniać specyfikę zakładu pracy, w którym kandydat pracuje lub w którym odbył naukę zawodu.

6. Egzamin praktyczny nie może trwać dłużej niż 16 godzin w ciągu dwóch kolejnych dni dla kandydatów ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego, a nie dłużej niż 24 godziny w ciągu 3 kolejnych dni dla kandydatów ubiegających się o tytuł mistrza.

7. Jeżeli specyfika zawodu nie pozwala na dostateczne zbadanie umiejętności praktycznych na podstawie jednego zadania, można wyznaczyć dwie lub więcej robót (bądź prób) z takim wyliczeniem czasu, aby roboty te nie przekraczały łącznie 16 godzin w ciągu 2 kolejnych dni dla osób ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego i 24 godzin w ciągu 3 kolejnych dni dla osób ubiegających się o tytuł mistrza.

8. Przebieg egzaminu praktycznego nadzoruje członek

zespołu wyznaczony przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego. Jeżeli egzamin odbywa się więcej niż w jednym pomieszczeniu, należy wyznaczyć tylu nadzorujących, aby mogli oni dopilnować samodzielności zdających przy wykonywaniu robót. W zasadzie jeden nadzorujący powinien nadzorować od 10 do 15 egzaminowanych, w zależności od wykonywanego zadania.

9. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego nie może być wyznaczony do nadzorowania egzaminu praktycznego, ma on jednak obowiązek kontrolowania jego przebiegu.

10. Osoba nadzorująca egzamin zamieszcza w „karcie egzaminu praktycznego” uwagi dotyczące umiejętności wymienionych w § 15.

§ 14. 1. Ocenę wykonanej pracy przeprowadza zespół egzaminacyjny w pełnym składzie. Jeżeli są różnice w ocenach poszczególnych członków zespołu, ostateczną ocenę ustala się przez głosowanie. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Jeżeli wykonana praca nie pozwala na stwierdzenie dostatecznych umiejętności praktycznych zdającego, zespół egzaminacyjny może zarządzić wykonanie dodatkowej pracy próbnej w obecności zespołu. Czas wykonania tej pracy nie może przekraczać 2 godzin dla osób ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego, a 3 godzin dla osób ubiegających się o tytuł mistrza.

2. Jeżeli specyfika zawodu (np. w górnictwie, hutnictwie, rolnictwie) nie pozwala na wyznaczenie zadań, które w postaci gotowych prób lub prac mogą być przedstawione zespołowi egzaminacyjnemu do oceny, egzamin praktyczny należy przeprowadzać w obecności dwu nadzorujących członków zespołu. Członkowie ci ustalają ocenę wyniku egzaminu. W razie niezgodności ocen osób nadzorujących, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego wyznacza dodatkową pracę próbną, którą kandydat wykonuje w obecności całego zespołu. Wykonanie tej pracy nie może przekraczać czasu określonego w ust. 1.

§ 15. 1. Przy ocenie egzaminu praktycznego należy wziąć pod uwagę w szczególności:

- 1) jakość wykonanej pracy,
- 2) termin wykonania.

2. Przy ocenie kandydatów ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego należy uwzględnić ponadto:

- 1) umiejętność odczytywania i posługiwania się dokumentacją techniczną,
- 2) umiejętność posługiwania się narzędziami i maszynami,
- 3) umiejętność prawidłowego zorganizowania stanowiska pracy,
- 4) umiejętność pracy z zachowaniem przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy,
- 5) zachowanie prawidłowej postawy przy pracy,
- 6) umiejętność stosowania właściwej kolejności poszczególnych czynności (operacji).

3. Oceniając wyniki egzaminu praktycznego kandydatów ubiegających się o tytuł mistrza, poza punktami wymienionymi w ust. 1 należy uwzględnić ponadto:

- 1) umiejętność projektowania i organizowania prac,
- 2) umiejętność doboru i posługiwania się w sposób racjonalny narzędziami i maszynami,
- 3) umiejętność prawidłowego organizowania stanowisk pracy,
- 4) umiejętność pracy z zachowaniem przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy,

5) znajomość metod pracy i rysunku.

§ 16. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu teoretycznego jest co najmniej dostateczna ocena z egzaminu praktycznego.

§ 17. Egzamin teoretyczny dla ubiegających się o tytuł robotnika wykwalifikowanego ma na celu sprawdzenie wiadomości z technologii robót wykonywanych w zawodzie, maszynoznawstwa, materiałoznawstwa, rysunku zawodowego, organizacji zakładu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych — zgodnie z wymaganiami ustalonymi dla danego zawodu przez właściwego ministra — oraz z nauki o Polsce i świecie współczesnym i podstawowych przepisów prawa pracy w zakresie programu ustalonego przez Ministerstwo Oświaty.

§ 18. 1. Egzamin teoretyczny dla ubiegających się o tytuł mistrza ma na celu sprawdzenie, czy kandydat posiada — zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi ustalonymi dla danego zawodu przez właściwych ministrów — wiadomości i umiejętności w zakresie:

1) znajomości maszyn, narzędzi i urządzeń używanych w zakładzie,

2) znajomości materiałów i umiejętności ich doboru do określonych wyrobów,

3) znajomości procesów technologicznych i umiejętności ich projektowania łącznie z koniecznym oprzyrządowaniem,

4) znajomości czytania i wykonywania rysunków warsztatowych,

5) znajomości podstawowych zasad organizacji pracy, umiejętności organizowania oddziału lub odcinka produkcyjnego, miejsca pracy oraz znajomości dokumentacji warsztatowej,

6) znajomości przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz przepisów przeciwpożarowych, umiejętności udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach,

7) umiejętności przeprowadzania kalkulacji typowych prac wykonywanych w zawodzie oraz znajomości podstawowych zasad organizacji i ekonomiki przedsiębiorstwa.

Ponadto egzaminowany powinien posiadać znajomość podstaw psychologii, zasad dydaktyki, podstawowych przepisów prawa pracy i zagadnień z nauki o Polsce i świecie współczesnym — w zakresie ustalonym przez Ministerstwo Oświaty.

2. Osoby zdające egzamin w zawodach uprawniających do ubiegania się o stwierdzenie kwalifikacji fachowych majstra budowlanego obowiązują wykazanie się, poza wiadomościami i umiejętnościami wymienionymi w ust. 1, także znajomością przepisów zawartych w programie egzaminu wymaganego dla uzyskania stwierdzenia kwalifikacji majstra w zakresie robót odpowiadających zawodowi posiadanemu przez kandydata.

§ 19. Osoby zatrudnione w zakładach spółdzielczych powinny ponadto wykazać się posiadaniem podstawowych wiadomości o spółdzielczości oraz znajomością statutu i organizacji przedsiębiorstwa, w którym pracują.

§ 20. Egzamin teoretyczny składa się z egzaminu pisemnego i ustnego.

§ 21. 1. Temat egzaminu pisemnego ustala przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

2. Temat powinien obejmować podstawowe zagadnienia z zakresu wiadomości zawodowych określonych wymaganiami ustalonymi dla danego zawodu przez właściwego ministra (§ 17 i § 18).

3. W celu zapewnienia samodzielności pracy w czasie trwania egzaminu pisemnego na sali stale dyżuruje co najmniej jeden członek zespołu egzaminacyjnego.

4. Prace pisemne sprawdza i ocenia wyznaczony przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego członek zespołu. Ocenę zatwierdza przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

5. Ocena niedostateczna z egzaminu pisemnego nie eliminuje kandydata od udziału w dalszej części egzaminu.

6. Egzamin pisemny osoby ubiegającej się o tytuł robotnika wykwalifikowanego nie powinien trwać dłużej niż 2 godziny, a osoby ubiegającej się o tytuł mistrza nie dłużej niż 3 godziny.

§ 22. 1. Egzamin ustny przeprowadza zespół egzaminacyjny w pełnym składzie oddzielnie dla każdego kandydata. Egzaminowany odpowiada wobec wszystkich członków zespołu.

2. Pytania powinny obejmować zagadnienia z zakresu wiadomości określonych w § 17 lub § 18. W pytaniach należy w miarę możliwości uwzględnić specyfikę zakładu, w którym kandydat pracuje lub odbył naukę.

3. Przed egzaminem ustnym należy ustalić podział tematów według zagadnień między poszczególnych członków zespołu egzaminacyjnego, którzy kolejno będą zadawali kandydatowi pytania.

4. Pytania powinny być w zasadzie przygotowane na kartkach, które egzaminowany losuje.

5. Jeżeli z uzasadnionych przyczyn zespół egzaminacyjny nie stosuje systemu kartkowego (biletowego), należy — aby nie zwęzić tematyki egzaminu i nie powtarzać pytań — przygotować na piśmie zestaw pytań, które będą zadawane kandydatom. Na początku należy stosować pytania łatwe, potem przejść do pytań trudniejszych.

6. Niezależnie od odpowiedzi na pytania wylosowane należy omówić z kandydatem błędy, jakie popełnił przy wykonaniu pracy z egzaminu praktycznego oraz z egzaminu pisemnego. W razie otrzymania przez zdającego oceny niedostatecznej z egzaminu pisemnego należy na egzaminie ustnym zbadać bliżej wykazane braki w zakresie wymaganych wiadomości.

7. Egzamin ustny osoby ubiegającej się o tytuł robotnika wykwalifikowanego nie powinien trwać dłużej niż 2 godziny, a osoby ubiegającej się o tytuł mistrza — nie dłużej niż 3 godziny. W trakcie egzaminu należy wprowadzić krótkie przerwy.

8. Zdający otrzymuje z egzaminu ustnego jedną ocenę.

§ 23. Ostateczną ocenę z egzaminu teoretycznego ustala zespół egzaminacyjny na podstawie wyników egzaminu pisemnego i ustnego. Ocenę ustala się przez głosowanie. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 24. 1. Warunkiem złożenia egzaminu z wynikiem pomyślnym jest uzyskanie przez zdającego oceny co najmniej dostatecznej z egzaminu praktycznego i z egzaminu teoretycznego.

2. O ostatecznym wyniku egzaminu decyduje zespół egzaminacyjny większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

3. Ostateczne wyniki egzaminu i uchwały zespołu egzaminacyjnego przewodniczący zespołu ogłasza egzaminowanym bezpośrednio po zakończeniu egzaminu.

Postanowienia końcowe.

§ 25. 1. Wyniki egzaminu praktycznego, teoretycznego oraz wynik ostateczny wpisuje się do protokołu przebiegu egzaminu. Do protokołu należy dołączyć karty egzaminu praktycznego.

2. Po zakończeniu wszystkich czynności sesji egzaminacyjnej przewodniczący komisji sporządza sprawozdanie z działalności komisji.

§ 26. 1. Przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego lub tytułu mistrza w określonym zawodzie stwierdza świadectwo lub dyplom, wystawione według wzoru ustalonego zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r.

2. Wzory formularzy dokumentów, o których mowa w § 25, ustala Ministerstwo Oświaty.

§ 27. 1. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego informuje kandydata o przysługującym mu uprawnieniu przystąpienia do ponownego egzaminu w czasie nie krótszym niż 2 miesiące i nie dłuższym niż jeden rok od dnia ogłoszenia wyniku egzaminu.

2. Przy ponownym składaniu egzaminu komisja egzaminacyjna zalicza kandydatowi poprzedni egzamin praktyczny, jeżeli złożył go z wynikiem co najmniej dostatecznym.

§ 28. Wykonane na egzaminie przedmioty mogą przejść za zwrotem kosztów na własność egzaminowanego lub też stają się własnością zakładu pracy (szkoły, ośrodka szkoleniowego), w którym przeprowadzono egzamin praktyczny, jeżeli były wykonane z surowców przydzielonych przez zakład pracy (szkołę, ośrodek szkoleniowy).

§ 29. Kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminów sprawują osoby wymienione w § 23 zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r.

§ 30. 1. Wojewódzka komisja związków zawodowych może delegować do komisji przedstawiciela odpowiedniego branżowo zarządu okręgu związku zawodowego lub przedstawiciela rady zakładowej zakładu pracy odpowiadającej branżowo danej komisji.

2. Delegat wojewódzkiej komisji związków zawodowych może zadawać pytania i wypowiadać się w sprawie każdego egzaminowanego.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r. (poz. 180).

ŚWIADECTWO

Ob.
urodzon..... dnia 19..... r.
w powiat
uchwałą Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej
przez
w pismem
z dnia 19..... r. nr

otrzymał na podstawie § uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402)

tytuł *)

....., dnia 19..... r.
(miejscowość)

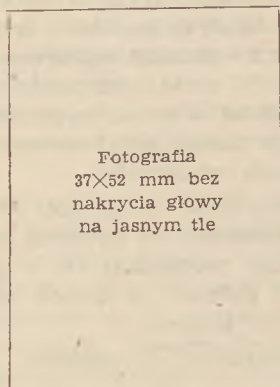
Nr rejestru

Członkowie Państwowej Komisji
Egzaminacyjnej

Przewodniczący Państwowej Komisji
Egzaminacyjnej

pieczęć
okragła

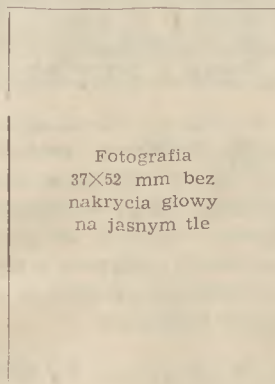
*) Np.: robotnika wykwalifikowanego w zawodzie lub ślusarza wykwalifikowanego
(wypełnić zgodnie z nomenklaturą zawodów).

(podpis właściciela)

Załącznik nr 3 do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 1 lipca 1966 r. (poz. 180).

DYPLOM

(podpis właściciela)

Ob.
urodzon..... dnia 19..... r.
w powiat
uchwałą Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej
przez
w pismem
z dnia..... 19..... r. nr
otrzymał na podstawie § uchwały nr 367 Rady
Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyzna-
wania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor
Polski Nr 76, poz. 402)

tytuł mistrza

w zawodzie
....., dnia 19..... r.
(miejscowość)

Nr rejestru

Członkowie Pań-
stwowej Komisji
Egzaminacyjnej

Przewodniczący Pań-
stwowej Komisji
Egzaminacyjnej

pieczęć
okrągła

Format 2 A5 na A6 w twardej okładce. Na stronie pierwszej okładki tłoczone godło Państwa i napis „Dyplom mistrza”.

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Kopernika 36/40

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumeratę na kraj przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”. Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23. Prenumeraty przyjmowane są do 5 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę na zagranicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88; Konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch” Warszawa, ul. Nowowiejska 15/17, konto PKO Nr 114-66-700044 VII O/M Warszawa.

Drukarnia Wydawnictwa Związkowego CRZZ. Papier gazetowy kl. VIII, 50 g. Objętość ark. wyd. 3,2 ark. druk. 2,5.
Zam. 640/917/66. 20 900. M-66.

Seria publikacji „Drogowskazy“

- wyjaśnia uprawnienia pracowników
- omawia możliwości i drogi załatwiania sporów ze stosunku pracy

1. Piątkowski M.: Co Ci przysługuje w okresie choroby

Autor omawia uprawnienia i świadczenia, które przysługują pracownikowi w okresie choroby, a przede wszystkim: ochronę trwałości zatrudnienia; przywileje w formie skrócenia czasu pracy lub przesunięcia do pracy dogodniejszej; świadczenia lecznicze; świadczenia pieniężne.

2. Wolberg I.: Kiedy nie wolno wypowiedzieć Tobie umowy o pracę

Książka omawia: tryb, formę i terminy wypowiedzenia umowy o pracę; sytuacje, w których wypowiedzenie umowy o pracę jest niedopuszczalne; sposoby postępowania, gdy zakład bezprawnie rozwiąże umowę o pracę.

3. Kulczyński M., Zduńczyk J.: Prawo karne w Twojej obronie

Książka ukazuje, w jaki sposób Kodeks karny staje w obronie ludzi uczciwych przed tymi, którzy łamią normy postępowania obowiązujące w Ludowym Państwie. Między innymi — obok podstawowych zasad prawa karnego oraz zasad postępowania sądowego — omówione są: ochrona zdrowia; ochrona czci i godności, ochrona sumienia i wzniesienia; ochrona życia rodzinnego; ochrona mienia prywatnego itd.

4. Łazowska H.: Przywileje i wyróżnienia za pracę

Krótkie omówienie całokształtu problematyki przywilejów i wyróżnień za pracę, przysługujących pracownikom na podstawie ustawodawstwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

5. Krąkowski L.: Twoje prawo do urlopu wypoczynkowego

Autor omawia podstawowe uprawnienia pracowników w zakresie urlopów wypoczynkowych, a przede wszystkim: wymiary urlopów; terminy wykorzystania urlopu; dochodzenie roszczeń z tytułu urlopu itd.

6. Klimek J.: O odpowiedzialności karnej pracowników

Książka popularyzuje wiedzę prawną z zakresu odpowiedzialności karnej pracowników różnych zawodów, ukazuje działania i czyny, które z punktu widzenia prawa są przestępstwem.

7. Salwa Z.: Prawa i przywileje pracujących kobiet

Książka w sposób popularny omawia: ochronę prawną stosunku pracy kobiet w okresie ciąży i połogu; uprawnienia kobiet w okresie ciąży; zasady wynagradzania w okresie urlopu macierzyńskiego; ulgi i przywileje związane z wychowaniem dzieci; formy zabezpieczenia realizacji praw i przywilejów pracujących kobiet, itd.

8. Gabler W., Radziński T.: Kiedy przysługuje Ci zwolnienie od pracy

Książka omawia przyczyny usprawiedliwiające nieobecność w pracy: urlopy dla kształcących się; zwolnienia do prac społecznych; zwolnienia na wezwanie organów państwowych; zwolnienia i nieobecność w pracy z powodów osobistych i rodzinnych; urlopy bezpłatne itd.

9. Wolberg I.: Kiedy można rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia

Książka omawia: sytuacje, w jakich zakład nie może rozwiązać umowy o pracę bez wypowiedzenia (zarówno z winy pracownika, jak i bez jego winy); formę i tryb rozwiązywania umów o pracę bez wypowiedzenia; skutki niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia itd.

10. Masewicz W.: Gdzie i jak możesz dochodzić roszczeń pracowniczych

Książka objaśnia tryb postępowania przed organami rozjemczymi w sprawach spornych ze stosunku pracy. Czytelnik znajdzie w niej m.in. następujące informacje: kiedy zwrócić się ze swoją sprawą do komisji rozjemczej, a kiedy do sądu; jak przygotować się do rozprawy; jakie obowiązują terminy przy składaniu wniosków i odwołań; jak zapewnić sobie pomoc adwokata, prokuratora, instancji związkowej, itd.

11. Piątkowski M.: Kiedy i jaką możesz uzyskać rentę pracowniczą

Książka informuje o uprawnieniach rentowych z powszechnego, kolejowego i górniczego systemu zaopatrzenia emerytalnego (renta starcza, inwalidzka, rodzinna; dodatki do rent; obliczanie: dodatków, podstawy wymiaru renty itd.). Wyjaśnia ogólne zasady przyznawania rent; gdzie i jak należy ubiegać się o rentę itd.